

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 940/2022
30.05.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драган Живковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Државно правобранилаштво Београд, чији је заступник Државно правобранилаштво – Одељење у ..., ради утврђења и исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2725/21 од 18.11.2021. године, у седници одржаној 30.05.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2725/21 од 18.11.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 369/20 од 08.06.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је према туженој да је тужиљи радни однос у Државном правобранилаштву, Одељење у ... заснован 01.12.2003. године престао дана 21.12.2016. године без правног основа, односно решења којим се утврђује престанак радног односа. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи уместо враћања на рад исплати накнаду штете због незаконитог престанка радног односа у укупном износу од 1.707.701,66 динара, а на име 14 зарада узимајући у обзир зараду коју је тужиља остварила у месецу новембру 2016. године са законском затезном каматом почев од дана преиначења тужбеног захтева 30.06.2020. године до коначне исплате у року од осам дана од правноснажности пресуде. Ставом трећим изреке, у преосталом делу до износа од 2.195.616,42 динара тужбени захтев тужиље за исплату још четири зараде у укупном износу од 487.914,76 динара, са припадајућом законском затезном каматом од 30.06.2020. године до правноснажности пресуде је одбијен као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 221.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2725/21 од 18.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом и четвртном изреке. Ставом другим

изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене којим је тражила да се обавезе тужиља да јој накнади трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је постављена за заменика Републичког јавног правобраниоца у Одељењу у ... решењем Владе Републике Србије 24 број 119-7363/2013 од 13.11.2003. године, коју дужност је почела да обавља 01.12.2003. године. Након што је решењем Владе 24 број 119-2704/2015 од 12.03.2015. године разрешена дужности заменика Републичког јавног правобраниоца у Одељењу Републичког јавног правобранилаштва са седиштем у ... постављена је за вршиоца дужности заменика Државног правобраниоца у Одељењу Државног правобранилаштва са седиштем у ... на шест месеци, а затим јој је решењем 24 број 119-9638/2015 од 10.09.2015. године статус вршиоца дужности продужен за још три месеца. Решењем Владе 24 број 119-12845/2015 од 28.11.2015. године тужиља је разрешена дужности вршиоца дужности заменика Државног правобраниоца у Одељењу Државног правобранилаштва са седиштем у Постављење тужиље за вршиоца дужности заменика Државног правобраниоца извршено је зато што поступак постављања Државног правобраниоца и заменика Државног правобраниоца, сагласно одредбама Закона о правобранилаштву који је ступио на снагу 31.05.2014. године, није благовремено спроведен. Након окончања поступка реизбора, а пошто није постављена на положај заменика Државног правобраниоца, тужиља је поднела писани захтев Државном правобраниоцу, којим се определила да не жели отпремнину у висини од три зараде, већ да буде распоређена на ниже извршилачко радно место – правобранилачког помоћника – самосталног саветника у Одељењу у ... (које извршилачко радно место је било систематизовано и упражњено). Решењем Државног правобраниоца ЈП.985/15 од 19.11.2015. године тужиља је почев од 29.11.2015. године распоређена на радно место правобранилачки помоћник – самостални саветник у Одељењу у Решењем о распоређивању ДП 145/16 од 22.02.2016. године тужиља је распоређена на радно место правобранилачког помоћника – самосталног саветника у Одељењу Државног правобранилаштва у ... и у 2016. години. На наведеном радном месту тужиља је радила почев од 29.11.2015. године па надаље, све до 21.12.2016. године. Решењем Жалбене комисије Владе Републике Србије број 112-01-01121/2016 од 06.12.2016. године укинута је коначно решење Државног правобраниоца ЈП.985/15 од 19.11.2015. године којим је почев од 25.11.2015. године тужиља распоређена на радно место правобранилачки помоћник – самостални саветник у Државном правобранилаштву, Одељења у Против решења Жалбене комисије Владе Републике Србије број 112-01-01121/2016-01 од 06.12.2016. године тужиља је благовремено поднела Управном суду тужбу 16.01.2017. године, након чега је Управни

суд пресудом У 719/17 од 08.06.2020. године уважио тужбу тужиље и поништио решење Жалбене комисије Владе Републике Србије број 112-01-01121/2016-01 од 06.12.2016. године. Тужиља се обратила Националној служби за запошљавање захтевом од 30.12.2016. године тражећи да јој се призна право на новчану накнаду за време незапослености због престанка радног односа односно престанка обавезног осигурања, али је наведени захтев тужиље одбијен решењем Националне службе за запошљавање, Филијала ... број Уп I 1700-10411-1130-1/2016 од 10.03.2017. године, имајући у виду да тужилји радни однос, односно основ за обавезно осигурање за случај незапослености није престао ни по једном од основа из члана 67. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености.

Законом о јавном правобранилаштву („Службени гласник РС“ бр. 43/91) и то чланом 3. став 2. било је прописано да републички јавни правобранилац има заменике које поставља Влада и које послове заменика врше као сталну дужност. Наведени закон био је у примени када је тужиља постављена на дужност заменика Републичког јавног правобраниоца. Према члану 56. став 2. Закона о правобранилаштву („Службени гласник РС“ бр. 55/14), постављањем заменика државних правобранилаца у складу са овим законом, престаје положај заменика републичког јавног правобраниоца.

Одредбом члана 191. став 5. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05... 95/18) прописано је да ако суд утврди да је запосленом незаконито престао радни однос, а запослени не захтева да се врати на рад суд ће на његов захтев обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у висини од највише 18 зарада, у зависности од временаведеног у радном односу, година живота запосленог, као и броја издржаваних чланова породице.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и цитираних норми материјалног права на које су се у образложењу пресуда позвали, правилно су нижестепени судови нашли да је тужбени захтев тужиље основан у делу којим је тражила да се утврди да јој је радни однос у Државном правобранилаштву, Одељење у ... заснован 01.12.2003. године престао дана 21.12.2016. године без правног основа, као и да је тужбени захтев тужиље у делу којим је уместо враћања на рад тражила накнаду штете у висини од 18 зарада делимично основан.

Радноправни статус тужиље био регулисан у складу са важећим прописима у време када је она постављена на дужност заменика Републичког јавног правобраниоца у Одељењу у ... решењем Владе Републике Србије 24 број 119-7363/2013 од 13.11.2003. године, коју дужност је почела да обавља 01.12.2003. године. Након што је разрешена те дужности решењем Владе Републике Србије од 28.11.2015. године, тужиља је у континуитету наставила да ради у Одељењу Државног правобранилаштва у ... на радном месту правобранилачког помоћника на које је распоређена решењем Државног правобраниоца, а решење о престанку њеног радног односа никада није донето. При томе је Управни суд пресудом У 719/17 од 08.06.2020. године уважио тужбу тужиље и поништио решење Жалбене комисије Владе Републике Србије број 112-01-01121/2016-01 од 06.12.2016. године, којим је укинута решење којим је тужиља распоређена на радно место правобранилачког помоћника – самосталног саветника у Државном правобранилаштву у Одељењу у ..., на који начин је то решење о распоређивању тужиље остало на снази. Према томе, тужиља је код туженог у време када је тужени одјавио са осигурања дана 21.12.2016. године, била у радном односу, односно он јој до тог дана није престао на законит начин. Стога је основан њен тужбени захтев за утврђење да јој је радни однос у Државном правобранилаштву, Одељење у ... заснован 01.12.2003. године престао дана 21.12.2016. године без правног основа.

Како је тужиљи незаконито престао радни однос, а да она не захтева да се врати на рад, сагласно члану 191. став 5. Закона о раду има право на накнаду штете која је одмерена сразмерно времену проведеном у радном односу код тужене, годинама живота тужиље и броју издржаваних чланова породице.

С обзиром на све изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужене одбијена као неоснована, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, на основу чл. 153. и 154. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић